GAZETA KRAKOWSKA

N^ro 84.

Z KRAKOWA dnia 19 PAŹDZIERNIKA 1828 ROKU w NIEDZIELĘ.

Wiadomości od Armii Czynney Rossyyskiey z *Azyi Mnieyszey do dnia 20 Sierpnia* (*1 Września*).

Nazaiutrz po wzięciu Akhalzyku, Hrabia Paszkiewicz wysłał Jenerała Porucznika Xięcia Wodbolskiego dla zaięcia fortecy Azkhur, leżącey na drodze do Georgii; załoga złożona z 500 żołnierzy, wspierana przez 1000 uzbroionych mieszkańców, pokazywała z początku chęć bronienia się. Pokładała ufność w nader mocnem położeniu twierdzy, a szczególniey w cytadeli zbudowaney na spadzistey skale, otoczoney wysokiemi murami, i do którey innego przestępu nie było, prócz bardzo wąskiey ścieszki. Pierwsze nasze wezwania były bezskuteczne. Lecz Xiążę Wodbolski wysłał na przód do Azkhur kilku mieszkańców z Akhalzyku z poleceniem, aby uwiadomili mieszkańców o losie, jaki tę ostatnią twierdzę spotkał, i nakłonili załogę do poddania się. Podstąpił tymczasem pod mury sam z swym oddziałem. Mieszkańcy przerażeni strachem pośpieszyli otworzyć bramy, i zdali się na wspaniałość zwycięzcy. Co do załogi, ta korzystaiąc z czasu gdy trwały umowy, schroniła się w przesmyki gór przyległych.

Znaleźlismy w Azkhur 14 dział, 6 chorągwi, tudzież zapasy woienne i żywności.

Wiadomości z pod Sylistryi do dnia 30 Sierpnia (*11 Września*).

Na wzgórzach zdobytych dnia ¹⁄₂₈ Sierpnia, Jenerał piechoty Roth rozkazał usypać reduty osadzone działami wielkiego kalibru i moździerzami. Ogień ich nie daie pokoiu twierdzy i zrządza w niey częste pożary.

Dnia 30 Sierpnia (11 Września) pięciotysięczny korpus Turecki ukazał się nagle blisko wsi Tatarycy, a znacznie przewyższaiący liczbą zmusił przednie nasze czaty do cofnięcia się na drogę do Turtukai. Zwrócił się potem nagle ku twierdzy, i miał czas złączyć się z woyskiem, które na spotkanie iego wyszło. Tak wzmocniony nieprzyiaciel uderzył na nasze dwie naybliższe reduty, a chociaż mała była liczba żołnierzy, która ich broniła, zdołała iednak odeprzeć Turków. Jazda nieprzyiacielska wtenczas obróciła się cała na oddział będący pod rozkazami Jenerała Porucznika Kreutz, lecz i tu iey się nie udało. Jenerał wspomniony wytrzymał dzielne nieprzyiaciela natarcie, i dał czas do przybycia wysłanym mu posiłkom, a uderzywszy nawzaiem na Turków, rozbił ich massy, i za-

pędził do twierdzy. Nieprzyiaciel przymuszony w ucieczce przechodzić pod ogniem kartaczowym redut naszych, drogo opłacił swe usiłowania. Dwieście zabitych zostało na placu, nie licząc tych, których Turcy podług swego zwyczaiu unieśli z pola bitwy. Zabraliśmy nieco niewolników. Strata nasza wynosi 60 w zabitych; 8 officerów, i 90 żołnierzy rannych.

Pod Szumlą woyska nasze zaymuią też same pozycyie. Dnia $\frac{9}{21}$ Września oddział piechoty nieprzyiacielskiey zbliżył się do iedney z naszych redut, lecz po kilku wystrzałach z dział poszedł w rozsypkę.

Wiadomości z pod Szumli od dnia $\frac{9}{21}$ do $\frac{15}{27}$ Września.

Pod Szumlą wszystko było spokoynie.

Z stoiącemi tam woyskami połączy się wkrótce 6sty korpus pod dowództwem Jenerała piechoty Roth, na którego mieyscu przybył pod Sylistryią korpus 2gi pod rozkazami Jenerała piechoty Xięcia Szczerbotowa. Przed oddaniem mu swych pozycyy, Jenerał Roth miał utarczkę dnia $\frac{3}{15}$ Września z oddziałem złożonym z 4000 piechoty i kawaleryi Tureckiey, który zrobił wycieczkę z twierdzy przeciw lewemu naszemu skrzydłu, i attakował zasłaniaiące go reduty. W sprawie tey, równie iak i we wszystkich poprzedzaiących, Turcy wzięci we dwa ognie krzyżowe artylleryi, rozproszeni, i do twierdzy odparci zostali z znaczną klęską. W dniu tym zostawili na placu bitwy do 300 ludzi zabitych, między któremi ieńcy poznali naczelnie dowodzącego iazdą Ottomańską.

W teyże utarcze samey szwadron ułanów Charkowskich odznaczył się przez dwa równie nieustraszone iak szczęśliwe natarcia, w których rozbił trzy razy liczniey szą w tym punkcie iazdę nieprzyiacielską.

Wiadomości z pod Warny od dnia 10/22 do 14/26 Września 1828 r.

Roboty oblężnicze bliskie są końca: dwa wyłomy są prawie zupełnie otwarte, a za pomocą koszokopu robiemy ciągle przeyście przez rów.

Na południe twierdzy, naprzeciw oddziału zaymuiącego wzgórza przylądku Gallaty, zaczyna się pokazywać korpus Turecki, przybywaiący od strony rzeki Kamczyk.

W nocy z dnia 13/25 na 14/26 zdobyto szturmem redutę usypaną przez Turków prawie naprzeciw środka twierdzy. Pułk Nizowski dowodzony przez Pułkownika Xięcia Prozorowskiego, rzucił się na nią bez wystrzału, bagnatem wypędził nieprzyiaciela, i ubił mu przeszło stu ludzi. W Walce tey Turcy stracili iednę armatę, trzy chorągwie, i część obozu dotykaiącego do tyłu ich reduty. Strata nasza wynosi w zabitych i ranionych 2 officerów i 40 żołnierzy.

Wiadomości z pod Warny od dnia 14/26 Wrześ. do dnia 19 Września (1 Paździer nika.)

Od kilku dni dochodziły nas wiadomości o zbliżaniu się znacznych sił nieprzyiacielskich, idących na odsiecz Warnie. Miały one bydź iak powiadano, nadesłane z po za Kamtczyka przez Wielkiego Wezyra Omerowi-Vrione, który na czele korpusu Albańczyków opuścił był Szumlę. Wkrótce przednie nasze czaty dały znać o nieprzyiacielu. Wysłano natychmiast mocny oddział na zwiady w tę stronę: lecz z powodu nadzwyczayney trudności położenia mieysc, niedokładne tylko przyniesiono wiadomości tak o pochodzie, iak i liczbie woyska Ottomańskiego. W czasie tego rozpoznawania, pułk strzelców pieszych gwardyi poniósł znaczną w ludziach stratę. W liczbie poległych znayduie się Jenerał Major Hartung iego dowódca,

Pułkownik Sarger Adjutant Jego Cesarskiey Mości, Pułkownik Busse i 10 offi erów.

W dzień potem nieprzyiaciel pokazał się przed pozycyami naszemi na południowym brzegu zatoki Warneńskiey: lecz w tymże czasie oddział zaymuiący ie wzmocniony i oddany został pod rozkazy Jen rała Porucznika Bistroma.

Dnia 15/27 Jenerał Porucznik Suchozonet wysłany był z pierwszą brygadą lekkiey iazdy gwardyi, drugą brygadą 19 dywizyi piechoty liniowey, i dwoma bateryiami artylleryi, na lewy brzeg zatoki Warneńskiey celem zagrożenia lewemu skrzydłu Omera-Vrioni. Przez poruszenie to szybko i dokładnie wykonane, staliśmy się Panami obozu Tureckiego we wsi Hadgi-Hassan Laar. Nieprzyiaciel stracił tam iednę chorągiew i około 500 ludzi. Tymczasem Xiążę Eugeniusz Wirtembergski przybyły z pod Szumli z pierwszą brygadą 19 dywizyi, przybrawszy do siebie 20 pułk strzelców odebrał rozkaz połączenia się z oddziałem Jenerała Suchozonet; co uskutecznił dnia 16/28 wi czorem.

Tegoż dnia Jenerał Porucznik Bistrom odparł mocny attak. Turcy, którzy od początku pokazania się nie przestawali okopywać się, wyszli w znaczney sile z swego obozu, i uderzyli na nasze reduty. Walka trwała z zawziętością blisko przez cztery godzin. Lecz ogień naszych bateryy i dzielne natarcie bagnetem na nieprzyiaciela uskutecznione przez pierwszy batalion strzelców pieszych gwardyi, i pierwszy batalion grenadyerów przybocznych, rozstrzygnęły wypadek dnia tego. Każdy z tych batalionów zdobył iednę chorągiew, a Turcy zachwiąni ich męztwem, cofnęli się nagle zostawiwszy na placu bitwy około tysiąca zabitych. W walce tey siła Turków wynosiła 15,000 ludzi piechoty i iazdy, licząc drugie tyle tych, którzy pozostali w okopach. My opłakuiemy stratę walecznego i szanownego Jenerała Freytag, dowódcy pułku grenadyerów przybocznych, i Pułkownika tegoż pułku Zayców, którzy prowadząc pierwszy batalion do szturmu na czele iego polegli.

Nazaiutrz nieprzyiaciel nie uczynił żadnych poruszeń, i pracował ciągle nad oszańcowaniem się.

Potrzeba było przerwać iego spokoyność, i postanowiono uderzyć dnia 18/30 z dwóch stron na niego. Jeden attak od strony Jenerała Bistroma był tylko demonstracyią. Drugi powierzony został Xięciu Eugeniuszowi Wirtembergskiemu, który rozwinął swe siły na lewem skrzydle Ottomanów. Woyska nasze przymuszone były działać na gruncie liczne stawiaiącym trudności, poprzerzynanym głębokiemi parowami, okrytym gęstemi zaroślami, szczególniey korzystnemi dla piechoty Tureckiey, która się w nich ukrywa i walczy w rozsypce. Mimo te wszystkie przeszkody, woyska nasze zdołały wziąść pierwszą redutę i iedno działo. Zdobyte zostały przez 20 pułk strzelców. Taki był zapał żołnierzy naszych, że mimo rozkazów Xięcia Eugeniusza Wirtembergskiego, pierwsza brygada 19tey Dywizyi, maiąc na czele Jenerała Durnów, rzuciła się na obóz nieprzyiacielski. Officer ten poległ ofiarą swey szlachetney odwagi. Brygada iego iednak doszła aż na parapet szańców Tureckich, lecz tam wystawiona na morderczy ogień ręczney broni, z frontu attakowana przez nieskończenie przewyższaiące siły, z boku zagrożona od iazdy nieprzyiacielskiey, i nadto oddalona od kolumn, które ią miały wspierać, poniosła wielką klęskę i była przymuszona cofnąć się, co pod zasłoną ognia naszych bateryy i attaków pułku Ułanów gwardyi, uskuteczniła w naylepszym porządku.

)o(

Po tym attaku wstrzymanym w przyzwoitym czasie, korpus Xięcia Eugeniusza Wirtembergskiego, wrócił na pozycyie swe Hadgi-Hassan-Laar. Wrażenie, które uczyniła na Turkach odwaga, z iaką woyska nasze uderzyły na ich szańce, iest tak wielkie, że mimo straty naszey, nietylko nie przeszkadzali bynaymniey odwrotowi Xięcia Eugeniusza Wirtembergskiego, lecz dziś nie pokazali się zewnątrz swych okopów.

Roboty oblężnicze Warny są posunięte do tego stopnia, że przyczepiono minera w dwòch mieyscach wału głównego twierdzy.

Z Warszawy d. 8 Października.

ZDANIE SPRAWY

z Czynności Dyrekcyi Główney Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego,

od d. 20 Stycznia, do d. 20 Lipca 1828 r.

(Ciąg dalszy.)

II. Losowanie Listów Zastawnych.

Na dni dziesięć przed terminem losowania Listów Zastawnych zamyka Dyrekcyja Główna rachunek udzielonych pożyczek, i Listów Zastawnych w obiegu będących, aby po porównaniu spodziewanych wpływów na następną ratę z wydatkami na opłacenie prowizyi, ustanowić iaka ilość Listów Zastawnych umorzoną bydź powinna.

Po zamknięciu tym celem rachunków w upłynionem półroczu roku bieżącego, rezultat ich okazał się następuiący:

Stan hypoteczny wierzytelności Towarzystwa w dniu 20 Stycznia roku bieżącego, wynosił . . zł: 105,084,498 gr. 1,

Do tego dołączaiąc pożyczki przyznane do 1go Kwietnia roku bieżącego, iako termin losowania zł: 8,848,200 — —

Razem zł: 113,932,698 gr. 1.

Strącaiąc wystąpienie Dóbr Karniewa . . . zł: 10,315 gr. 21.

Zostaie na wierzytelność 1 Kwietnia . zł: 113,922,382 gr. 10.

a) Od tey summy właściciele Dóbr zapłacić powinni: na ratę Czerwcową r. b. po 3⅜ zł: 3,417,671 gr. 14

Pożyczka udzielona po dniu 1 Października r. z. wynosi . zł: 15,791,700

Strącaiąc z tego pożyczki wydane na Dobra Narodowe . . . zł: 8,650,800

Wydano na Dobra prywatne . . zł: 7,140,900 gr. —

b) Opłata od tey summy Art: 200 Prawa postanowiona za trzy upłynione raty po 3,121,608⅞ zł: 222,910 — 28.

c) Skarb publiczny do zamierzoney pożyczki zł: 40,000,000 nie odebrał w dniu 1 Kwietnia zł: 1,007,200 — — od którey summy opłacony awans po 1 od sta wynosi . . . zł: 10,720 — —

Ogół poboru raty Czerwcowey zł: 3,650,654 gr. 12.

Należność zaś prowizyi ustanawia się iak następuie:

W dniu 20 Stycznia roku bieżącego było w obiegu Listów Zastawnych iak iuż przytoczyliśmy . zł: 101,784,800 gr. — i do tego rewers na reszztę wylosowanego Listu Zastawnego w dniu 1 Paździer-

nika roku zeszłego zł: 451 — 20.

Przybyło od 20 Stycznia do 1 Kwietnia r. b. Listów Zastawnych zł: 8,848,200 — —

W ogóle było w obiegu . . . zł: 110,638,451 gr. 28.

Strącaiąc złożone przez Dobra Karniewo z powodu wystąpienia . . . zł: 10,000 — —

Pozostawało d. 1 Kwietnia r. b. w obiegu zł: 110,623,451 — 23.

Od tego prowizyia po 2 od sta czyni . . . zł: 2,212,469 gr. 1.

Porównywaiąc pobór raty Czerwcowey w summie zł: 2,650,654 — 12.

Z wydatkiem na prowizyią . . . zł: 2,212,469 — 1.

Zostaie zł: 1,438,185 gr. 11.

Z czego strącić ieszcze należy na wylosowane za nadto Listy Zastawne, z powodu niedoyścia pożyczki na Dobra Koldów udzieloney, iak to w poprzedniem zdaniu sprawy wyiaśniono:

Kapitału . . zł: 165 gr: 21.
Prowizyia po 2 od sta — 3 — 10.

zł: 169 gr. 1.

Pozostaie na umorzenie zł: 1,438,016 gr. 10.

Z tey summy opłacić należy rewers na resztę wylosowanego w poprzedniem półroczu Listu Zastawnego . . . zł: 461 — 23.

Zostaie ostatecznie do losowania . . zł: 1,437,564 gr. 17.

Losowanie Listów Zastawnych celem ich wypłacenia monetą brzęczącą, iest iedną z czynności Dyrekcyi Główney, które nay-więcey publiczność interessować mogą. Z tego powodu Dyrekcyia Główna stara się wszystkie szczegóły przedmiotu tego dotyczące, z naywiększą akuratnością dopełniać. Podania zgłaszaiących się właścicieli Listów Zastawnych oddzielnie są zbierane i zachowywane; Numera niemi obcięte, pod dozorem iednego z Radców Dyrekcyi zaciągane są do xiąg na to przeznaczonych; przygotowany Wykaz Numerów do losowania podanych, ile bydź może naywcześniey do pism publicznych iest dołączony, delegowanym od obudwóch Komitetów przedłużonem iest wyrachowanie funduszu umorzenia, i okazane xięgi rachunek sprawdzaiące, w ich obecności porównywany zostaie przygotowany wykaz, z szczególnemi podaniami, a Numera protokólarne do koła wrzucone, i tam pieczęciami Delegowanych i Dyrekcyi zabezpieczone, oczekuią dnia losowania.

Podług protokółów w tey mierze spisanych, podano do lowania w dniu 1wszym Kwietnia roku bieżącego odbytego.

Listów Zastawnych:

Lit: A.	sztuk	603	za zł:	12,060,000.
Lit: B.	—	3063	za —	15,315.000.
Lit: C.	—	13,228	za —	13,228,000.
Lit: D.	—	5833	za —	2,919,000.
Lit: E.	—	9271	za —	1,854,200.

Ogół sztuk 32,003

Które czynią . zł: 45,376,200.

Wyciągniono zaś z koła sposobem w Loteryi używanym.

Listów Zastawnych:

Lit: A.	sztuk	23	zł: 460,000.
Lit: B.	—	88	— 440,000.
Lit: C.	—	396	— 396,000.
Lit: D.	—	177	— 88,500.
Lit: E.	—	267	— 53,400.

Sztuk 951

Które czynią . . zł: 1,437,900.

Że zaś fundusz do losowania wynosił zł: 1,437,564 gr. 17.
Przeto na brakuiącą ilość . . zł: 335 — 13.
wydany został rewers właścicielowi ostatniego wylosowanego Listu Zastawnego, Lit: B. celem wypłacenia go w racie Grudniowey r. b. przed wszystkiemi innemi, iak to Art: 119 Prawa przepisuie:

Przy pomnażaiącey się coraz więcey ilości Listów Zastawnych, niepodobnem staie się, wszystkie Numera do losowania podane, w krótkim dziesięciodniowym czasu przeciągu tak wcześnie w pismach publicznych ogłosić, iżby przygotowany wykaz doyść mógł interessowanych osób. Dyrekcyia Główna szukaiąc w tey mierze wszelkich ułatwień, rozkazała sporządzić oddzielnie wykaz Listów Zastawnych raz na zawsze do losowania podanych, i takowy ogłosiła w pismach publicznych, z tem zastrzeżeniem, iż przy następnych losowaniach ogłaszać będzie tylko Numera w wykazie tym ieszcze nie zamieszczone, lub podane do losowania na czas nieograniczony. W tym tylko sposobie Dyrekcyia Główna będzie w stanie dopełnić przepis Artykułem 115 Prawa wskazany.

III. Wpływy i wydatki funduszów Towarzystwa.

I. Fundusze umorzenia.

a) *Wpływy.*

W takiey znaczney liczbie Dóbr Towarzystwu Kredytowemu zastawionych, nie podobieństwem iest, aby niektóre z opłat należnych nie zalegly, do czego rozmaite nadzwyczayne wypadki mogą bydź powodem. W każdem więc półroczu mówić nam wypadnie naprzód o ściąganiu zaległości, a następnie o wpływach raty bieżącey.

Podług poprzedniego zdania sprawy, zaległość raty Czerwcowey 1827 na dwunastu Dobrach w Woiewództwie Krakowskiem, Sandomierskiem, Płockiem i Mazowieckiem położonych, wynosiła zł: 16,776 gr. 17.
Na to wpłynęło w bieżącem półroczu . . zł: 14,973 — 21.

Zostaie do ściągnienia zł: 1,802 gr. 26.

Zaległość ta ciąży Dobra Górki-Równiny w Woiewództwie Kakowskiem położone, które nadzwyczayną burzą w roku 1827 tak dalece zniszczone zostały, iż nie były nawet w stanie korzystać z ulgi Art: 97 Prawa dozwoloney, i przez Dyrekcyią Główną przyznaney. Idąc za surowością przepisów Prawa, Dyrekcyia Główna po bezskuteczney licytacyi na wydzierżawienie, postanowiła Dobra te wystawić na sprzedaż publiczną, i nie wątpi, iż należność Towarzystwa Kredytowego wkrótce zaspokoiona zostanie.

Zaległość raty Grudniowey roku zeszłego podług poprzedniego zdania sprawy wynosiła . . . zł: 685,058 gr. 16.
Na to wpłynęło w półroczu bieżącem . zł: 677,978 — 25.
Pozostaie do poboru zł: 7084 — 21.

to iest: w Woiewództwie Krakowskiem z Dóbr Górki - Równiny wyżey wspomnionych . . zł: 1345 gr. 12.
w Płockiem z Dóbr:
Staroguby . zł: 894 gr. 7.
w Sandomierskiem z sześciu Dóbr:
Kochów . . zł: 1085.
Koryciska . — 1438 gr. 1.
Lipowa . . — 331 gr. 21.
Nasławice . — 1140 gr. 24.
Pełczyce górne A. 217.
Strupice . zł: 632 gr. 6.

zł: 4845 gr. 2.

Ogół zaległości
raty Grudniowey
iak wyżey . , zł: 7084 gr. 21.

Wszystkie Dobra powyżey wymienione, były, po zaięciu ich w Administracyią, wystawione na wydzierżawienie przez licytacyią; lecz dla braku licytuiących, wydzierżawienie do skutku nie przyszło, i dla tego Dyrekcyia Główna co do każdych w szczególności Dóbr, postanowiła, aby stósownie do Artykułu 91 Prawa, na sprzedaż publiczną były wystawione. Nie zaniedba tego dopilnować w bieżącem półroczu, i pewna iest, że środkiem tym właściciele do uiszczenia się niewątpliwie znagleni zostaną.

W Województwach Mazowieckiem, Lubelskiem, Kaliskiem, Podlaskiem, i Augustowskiem, zaległość raty poprzedniey w zupełności ściągniętą została; w innych Województwach, lubo są ieszcze do poboru należności dopiero wspomnione, iednakże w Województwie Krakowskiem, ciąży zaległość iedyne tylko Dobra Górki-Równiny, burzą nadzwyczayną zniszczone; w Woiewódtwie Płockiem Dobra Staroguby, z powodu zbiegu exekucyi Skarbowey z poszukiwaniem należności Towarzystwa, wydzierżawione bydź niemogły; w Województwie Sandomierskiem, Dobra Koryciska z powodu nie wydaney ieszcze dla sporów hypotecznych pożyczki, doznały zwłoki w exekucyi; lecz co do innych pięciu Dóbr tego Województwa, Dyrekcyia Główna nie iest dostatecznie uwiadomioną o powodach, dla czego wydzierżawienie licytantów nie znalazło, nie sądzi iednak, aby wysokość udzieloney pożyczki była tego przyczyną, gdyż opłaty szczególnych Dóbr są nader nie wielkie, i można się spodziewać, iż za użyciem przez Dyrekcyie Szczegółowe przyzwoitych środków, nawet przed terminem zamierzoney Dóbr tych sprzedaży ściąguięte zostaną.

Znaiąc ważność przedmiotu, iakim iest ściąganie opłat Towarzystwu przypadaiących, na czem szczególniey kredyt i bezpieczeństwo Listów Zastawnych opiera się, Dyrekcyia Główna czuwa iak naystaranniey, aby środki exekucyi Prawem przepisane w swoim czasie niewątpliwie były przedsiębrane. Oddać winna sprawiedliwość Dyrekcyiom Szczegółowym, iż przedmiot ten, załatwiały z wszelką gorliwością, i szczególnego przykładały starania, aby należytość Towarzystwa, do kassy iak nayrychley wpłynęła. W Województwie Lubelskiem z powodu exekucyi do Dóbr Łęczny przez Dyrekcyią Szczegółową rozciągniętey, doznało Towarzystwo Kredytowe nadspodziewanego i nader nieprzyiemnego sporu z Trybunałem pierwszey Instancyi Województwa Lubelskiego, który wbrew Art: 86, 87, 210 i 213 Ustawy Kredytowey, chciał Władzom Towarzystwa zaprzeczyć prawo wystawiania Dóbr obdłużonych na wydzierżawienie, chociaż sam udzieloną na nie pożyczkę hypotecznie zatwierdził, i na pierwszem mieyscu zaintabulował. Spieszne doniesienie Dyrekcyi Szczegółowey o tem zdarzeniu, przedsięwzięte przez Dyrekcyią Główną stósowne środki, i dzielna pomoc Jaśnie Oświeconego Xięcia Ministra Przychodów i Skarbu, którey Towarzystwo Kredytowe zawsze doznaie, i którey teraz na mocy Artykułu 213 Prawa, Dyrekcyiom udzielić raczył, wprowadziły rzecz w koley właściwego porządku, i zasłoniły Towarzystwo Kredytowe od szkód i niebezpieczeństwa zupełnego rozprzężenia się, i upadku, na któreby podobnem postępowaniem nieuchronnie narażone zostało.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Oznaczono mieysce, w którem Pomnik dla Kopernika będzie wzniesiony. Stać bę-

dzie na Krakowskiem Przedmieściu naprzeciw domu Towarzystwa Król: Przyiaciół Nauk w oddaleniu 36 łokci od tegoż domu. Fundamenta wkrótce maią bydź założone.

Wiadomość powtórna z Drezna zapewnia, że JW. Radca Stanu Okołow b. Prezes Izby Obrachunkowey, Kawaler Orderu S. Stanisława 1 klassy, rozstał się z tym światem. Zwłoki iego pochowano na nowym Ewangielickim Cmentarzu. Na pogrzebie znaydowali się wszyscy obecni w Dreźnie Polacy.

Kurs Listów Zastawnych.
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych

Żądano	zł: 87	gr. 7½
Płacono	— 87	— —

W Warszawie dnia 7 Października 1828 r.
Schaber S. G.

Z *Paryża d. 1 Października.*

Onegday po południu pracował Król z Biskupem Beauvais, Ministrem spraw duchownych.

Monitor donosi, iż przez sztafetę pod dniem 7 Września z obozu pod Petiladi nadeszły doniesienia od Jenerała Maison. Woyska znaydowały się w naylepszym stanie; w szpitalu leżało tylko 36 ludzi. Dnia 6go odprawił Jenerał Maison przegląd wszystkich pod Petiladi obozuiących woysk. Postawa ich tak była dobra, że zdawało się iak gdyby na polu Marsowym odbywały mustrę. Układy względem oddania twierdz odbywały się daley. Późnieysze doniesienia pod dniem 10 Września od Admirała de Rigny opiewaią, iż rozpoczęło się wsiadanie na okręty Egipcyianów, ale nie było podostatkiem okrętów, przez co odwlecze się cokolwiek ich ustąpienie. Oddział woyska naszego oczekuie za dni kilka rozkazu do postąpienia pod mury Navarino. — Onegday nadeszło ieszcze pod 10 Września z Morei doniesienie, że 7000 Egipskiego woyska wsiadło iuż na okręty i zabiera się do odpłynienia do Alexandryi. Ibrahim Basza oczekuie tylko na przybycie reszty przewozowych okrętów, dla odpłynienia zresztą swoiego woyska. — Kilkanaście pułków pieszych idą do Tulonu, gdzie oczekiwane także są działa. Mówią, iż woysko nasze w Morei zwiększone będzie 15,000 ludzi.

Konsul Szwedzki w Marsellii odebrał z Algieru doniesienie, że korsarze Algierscy zabrali 3 okręty powracaiące z osad z cukrem i kawą i do Maroko zaprowadzili. Dnia 29 Sierpnia dwie Algierskie barki zabrały pod przylądkiem Sgo Wincentego 5 brygów Francuzkich i do Larraische zaprowadziły.

P. Lafitte oznaymił w tuteyszych gazetach, że z powodu bliskiego układu między Francyią i Haity względem spłacenia długu tey Rzeczypospolitey, widzi się bydź z naglonym przypadaiące dziś trzecie ciągnienie rewersów Haitańskiey pożyczki odłożyć do dalszego czasu, zwłaszcza, iż spłacenie wyciągnionych rewersów przypada dopiero w Grudniu.

Umarł tu w tych dniach Jenerał-Porucznik Karol Ludwik Dieudonne, Baron Grandjean, który odbył wszystkie kampanie od r. 1792 do 1815 i pod Jenerałem Rapp znaydował się w Gdańsku.

Pisma tuteysze wzywaią do wsparcia znayduiących się tu Portugalczyków, którzy z dobrego stanu przyszli do naywiększey nędzy.

— Dnia 3go —

Xiężna Berry powróciła wczoray z swey podróży po Francyi w dobrem zdrowiu do St. Cloud.

Dnia 30 Września przybył z Londynu nadzwyczayny goniec do Posła Austryackiego, który przeczytawszy przewiezione przez niego pismo, wyprawił go zaraz do Wiednia.

Umarł tu Jenerał Baron Montgenet, który odbył wszystkie kampanie pod Napoleonem.

Jenerał Excelman dowodzić ma trzecią wyprawą do Morei.

DODATEK
DO Nro 84.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 19 PAŹDZIERNIKA 1828 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Reaumira.

Dzień godzina	Barometr z reduk: na O° r.	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Paźdz:	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	27 2, 541	+ 7. 2	91	Połud: Za. mocny	Pochmurno	W nocy deszcz.
12	„ 2, 486	+ 6. 4	85	Północny wicher	„ „	Deszcz.
14. 3	„ 2, 209	+ 6. 0	87	Połud: Za. mocny	„ „	o g. 2 1/2 grad deszcz
9	„ 0, 957	+ 5. 6	89	Zachodni wicher	„ „	o g. 10 1/2 desz: w. z.
7	27 0, 699	+ 2. 4	92	Połud: Za. mocny	Pochmurno	
15. 12	„ 1, 735	+ 3. 6	90	Północny wicher	„ „	Deszcz.
3	„ 2, 330	+ 5. 4	77	„ „	„ „	
9	„ 5, 373	+ 3. 8	87	„ „	„ „	
7	27 6, 248	+ 0. 5	93	Połud: Za. średni	Pochmurno	
16. 12	„ 6, 109	+ 4. 1	77	Zachodni mocny	„ „	
3	„ 5, 385	+ 5. 0	73	„ średni	„ „	
9	„ 5, 081	+ 5. 2	95	Połud: Za. słaby	„ „	
7	27 4, 961	+ 6. 8	94	Zachodni mocny	Pochmurno	Deszcz.
17. 12	„ 3, 790	+ 9. 4	85	„ wicher	„ „	
3	„ 2, 741	+ 9. 2	85	„ „	„ „	
2	„ 1, 031	+ 8. 6	84	„ „	„ „	

J. *Steczkowski*, Z. A. O.

Z Madrytu d. 22 Września.

W wielu mieyscach południowey Hiszpanii czuć się dały wstrząśnienia ziemi, mianowicie w Torre, gdzie obaliły część kościołów i kilkanaście domów.

Mówią, iż żółta goraczka zaczęna się rozszerzać na południowych brzegach Hiszpanii. To tylko pewna, że nadeszłe ostatnią pocztą z Kadyxu listy donoszą, iż na stoiących w tameczney zatoce okrętach 3 maytków umarło.

Tak w okolicach Madrytu, iako też w całey Hiszpanii panuie tak wielka susza, iakiey ieszcze przykładu niema; powysychały źródła i z wielu studzien zniknęła woda. Upał nie był tak wielki iak po inne lata; nie zobrano ieszcze wprawdzie wszystkiego żyta, ale to pochodzi iedynie z niedostatku pieniędzy.

Z Lizbony d. 21 Września.

Gdy Don Miguel powracał przed kilku dniami z obiema swoiemi siostrami z polowania, wystrzelił do niego officer gwardyi konney, ale go chybił. Officer został zaraz pochwycony, a powóz poiechał spieszno do pałacu Necessidades. Od tey chwili zayść tam miały dziwne sceny. Straż pałacu stanęła zaraz pod bronią; dwa pułki konne otoczyły pałac i pilnowały go przez całą noc z dobytemi pałaszami. Officer, który wystrzelił do Don Miguela, iest porucznikiem jazdy, nazywaiący się J. Galvao, gorliwy absolutysta i więziony był przez 18 miesięcy podczas pierwszego periodu Stanów. Staraią się rzecz tę zatrzeć i podaią, iż przypadkowo pistolet wystrzelił, lubo niektórzy twierdzą, iż widzieli iak nim wymierzał. Woyskowa kommissyia uznała go wszelako za niewinnego.

Wszyscy officerowie niebędący w służbie lub morzem przybywaiący, muszą w przeciągu dni 20 złożyć świadectwa, iako między 17 Maia i 12 Lipca nie znaydowali się w służbie buntowników, inaczey iako zbiegli będą z listy woyskowey wykreślonemi.

Uwięzienia tak dalece się zwiększaią, od których nawet cudzoziemcy nie są wyiętemi, że tuteysze więzienia nie wystarczaią na ich pomieszczenie, i z tego powodu zamieniono zamek Setubal na więzienie. Wzmianka o Donna Maryi iest naysuroWiey zakazana, iednakże niektórzy z woyskowych w pieśni na przybycie Don Miguela, zamiast iego imię Maryi wsunęli.

Z Londynu d. 28 Września.

Wieś Havering w Essex, niegdy ulubione mieszkanie dawnych Królów Szkockich, a mianowicie Edwarda wyznawcy, która aż do Królowey Elżbiety była ieszcze Królewskiem mieszkaniem, sprzedaną została przez publiczną licytacyią P. Hugh Macintosh za 63,500 Fs.

Na tuteyszym zbożowym targu rozchodziła się onegday wieść, że Ministeryum przez tayny rozkaż zawiesi dotychczasową zbożową ustawę lub zniży cło od zagranicznego zboża, gdyż spodziewać się należy, iż teraźnieysza wysoka cena zboża ku wiośnie bardziey się ieszcze podniesie.

W południowey Kolumbii wszystko bierze się do oręża i Boliwar oczekiwany iest wkrótce przy woysku. Połowa Rzeczypospolitey oświadczyła się za nim. Santander obwiniony iest o wielkie zbrodnie i przerwanie publiczney spokoyności, i udać się ma z Kuguta do Bogota, dla oczekiwania tam swego wyroku.

Pokóy między Guatimala i San Salvador podpisany nakoniec został dnia 12 Czerwca w Esquibel.

Naynowsze doniesienie z Mexyku dochodzą do 30 Lipca. Kongres zgromadził się dnia 1 Lipca. W mowie zagaiaiącey iego posiedzenia nieswpomniał Prezydent o położeniu skarbu.

— Dnia 3 Października. —

Zdrowie J. K. Mci polepsza się ciągle.

Zaburzenia w Irlandyi zamieniły się nakoniec w krwawe bitwy pomiędzy Oranistami i Katolikami. Tak Namiestnik Królewski Margr. Anglesea, iako też związek Katoli-

ków wydali odezwy napominaiąc obie strony do spokoyności. Rząd oddał kilka pułków liniiowgo woyska pod zarządzenie Vicekróla.

Królowa Portugalska Donna Marya iedzie z Plimutu do Londynu, i wszędzie podrodze witana iest przez mnóstwo ludu; w Bath czekało na nią przeszło 3000 wychodniów Portugalskich. Poprzedził ią tu Margr. Barbacena i wczoray rano rozmawiał z Xięciem Wellington.

Posłowie Rossyyski, Hiszpański, północney Ameryki, Neapolitański i Sardyński mieli onegday a dziś Francuzki czynność z Hr. Aberdeen. Wczoray zrana przybyły pisma z Paryża do wydziału spraw zagranicznych.

Od kilku dni rozchodziła się wieść, iż rząd Rossyyski rozkazał naszemu donieść, że flotta Rossyyska zamykać będzie Dardanelle. Wieść ta ziściła się, i rząd nasz zezwolił na żądanie Rossyi. Do przełożonego komitetu Loyds Gospody wydane zostało w tey mierze następuiące pismo:

" Z wydziału spraw zagranicznych dnia 1go Października. Mci Panie! Hrabia Aberdeen zlecił mi donieść WPanu, dla uwiadomienia komitetu Gospody Loyds, iż rządowi J. K. Mci doniesionem zostało, że zamiarem iest N. Cesarza Rossyi zamknąć Dardanelle. Zamknięcie to, stosownie do oświadczenia przez J. K. M. Parlamentowi, rozciągać się tylko będzie do zabronienia wchodzenia do tey ciaśniny przeznaczonym do Stambułu okrętom z żywnością lub ammunicyią. Lord Aberdeen pragnie, aby powyższe doniesienie doszło iak nayprędzey do wiadomości tych, których interessować może. (pod.) Dunglas. „

Gazeta Kuryer dodaie do tego doniesienia następuiącą uwagę: " Widać z powyższego doniesienia, iż zamknięcie Dardanellów rozciąga się tylko do potrzeb woiennych, żywności i broni. Okręty bez rzeczonych ładunków mogą iak dawniey przechodzić przez Dardanelle do Stambułu, równie iak ztamtąd idące. „

Ostatnie listy z Gibraltaru opisuią niespokoyność mieszkańców nieszczęśliwego tego miasta z powodu wybuchłey tam choroby. Zaraźliwa ta choroba, mimo przezorności i przedsięwziętych surowych środków przez tamecznego Gubernatora, czyni nagłe postępy. Liczba chorych, która podług poprzednich doniesień nie wynosiła iak 7 doszła iuż do 187. Kupcy w mieście zaprzestali czynności handlowych, i trudnią się uporządkowaniem wzaiemnych rachunków; ulice zapełnione są drążnikami, którzy przenoszą pieniądze i towary z iednego do drugiego domu. Osada stoi pod namiotami w mieyscu, które nazywaią szczytem Europeyskim. 14,000 mieszkańców poszło za iey przykładem, tak iż w mieście nie pozostało ich się iak 15000. Związek między Gibraltarem i ze wszystkiemi ościennemi punktami iest zupełnie przecięty. Wielu mieszkańców południowey Hiszpanii opuszczaią swoie mieszkania i uchodzą wgłąb kraiu. — Podług ostatnich doniesień pod dniem 14 z Gibraltaru nie zwiększała się choroba: umarło na nią 40 osób, a 150 było chorych.

Do Portsmutu posłany został rozkaz do uzbroienia liniiowego okrętu Spartiad o 84 działach; sądzą, iż przeznaczony iest na morze Srodziemne.

Wczoray o godzinie 6 przybył parowy statek Superbe z Kale z wielu podróżnemi, pomiędzy któremi znaydował się goniec Francuzki z pismem do Xcia Polignac, które musiało bydź bardzo ważne, bo miał zalecenie doręczyć go spieszno.

Niestety potwierdziła się wiadomość o zamordowaniu sławnego wędrownika po Afryce, Majora Laing.

O saletrę zachodzi tu znowu wielkie pytanie.

Podług doniesień z Navarino pod d. 2 Września P. Pultney Malkolm zluzował w dowództwie P. Edwarda Codrington. Ostatni odpłynął do Malty.

Na giełdzie rozchodziła się wieść, że Porta wydała Francyi woynę.

Alderman Thomson obrany został Lordem Prezydentem Londynu na rok przyszły.

Wielki pieniężny barometr P. Rothschild niepowrócił ieszcze do Anglii, i spekulanci zdaią się zostawać iakby okręt bez sternika, niewiedząc czy maią papiery kupować lub sprzedawać.

Podług Gazety *Globe* podobno woyska Angielskie udadzą się znowu do Portugalii.

Z Hagi d. 4 Października.

N. Król Jmość uznał P. Weiland młodszego w Amsterdamie, Konsulem i Ajentem Wielkiego Xcia Meklenburgsko-Szweryńskiego w miastach Amsterdamie, Rotterdamie i Hadze.

Wszystkie przybywaiace z Gibraltaru okręty, z powodu wybuchłey tam zaraźliwey choroby, podlegaią w kraiu naszem ścisłey kwarantannie.

Obroty woyskowe pod Zeist iuż się ukończyły i woyska rozchodzą się dziś na swoie leże.

Na ostatnim zbożowym targu w Amsterdamie zakupiono wiele piękney pszenicy po nader wysokiey cenie, iak twierdzą dla Anglii. Podleysza pszenica miała także pokup, a żyto zakupowano po wysokiey cenie.

J. K. Wysokość Xżę Lukki przybył do Amsterdamu.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, to iest dnia 19 b. m., dane będzie nowe dzieło Sceniczne z Francuzkiego P. Théaulon na ięzyk oyczysty przez L. A. Dmuszewskiego z zastósowaniem do kraiowości przełożone, pod tytułem: *Łukasz z pod Łukowa*, czyli *Pietnaście lat.* — Sztuka rzeczona obeymuiąca lat pietnastu zakres napisaną iest w 3ch oddziałach (z których każdy akt ieden stanowi) i zawiera w sobie Komedyią, Komedyio-Operę i Dramę.

DONIESIENIA.

W dniu 21 Października r. b. 1828 o godzinie 9 zrana, w Krakowie w gmachu Sukiennic, odbędzie się w drodze exekucyi Sądowey Licytacyia zatradowanych ruchomości, iako to: płócien różnych, płócienek, sagatu, drelichów, mazelanek, astrachanii, kitaiów, niemniey nici farbowanych. — *Item* w dniu 24 Października r. b. o godzinie 9 zrana, w tymże gmachu Sukiennic sprzedanemi będą: xiążki, porcellana, komoda, biórko, stoły i inne sprzęty domowe; chęć licytowania maiących, zaprasza się z gotowemi pieniądzmi.

W Krakowie dnia 15 Października 1828 r. H. *Salomoński*, Kom: Sąd.

W Handlu Macieia Wentzl w Rynku pod L. 18, znayduie się w Komisie do sprzedania jemu zostawione Szkło różnego gatunku i fasonu gładkie, rznięte i brylantowane, które po cenach sobie przepisanych stałych sprzedawać będzie, polecaiąc się łaskawym względom prześwietney Publiczności.

Pewien tentuiący przez lat kilkanaście funkcyią Ekonomiczną, posiadaiąc przytem zdatność rachunkowości, życzy sobie wniyść w obowiązki powyżey wspomnione. Dalszą wiadomość można powziąść u JP. Cyrchy pod Nrem 510 przy ulicy Floryańskiey.